

श्रीः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः
श्रीमान् वेङ्कटनाथार्यः कवितार्किककेसरी।
वेदान्ताचार्यवर्यो मे सन्निधत्तां सदा हृदि॥

सेवा श्री श्रीनिवासरघवार्य महादेशिक विरचितम्
॥ श्रीगोदास्तोत्रम् ॥

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुजमहादेशिकन्

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using L^AT_EX and the skt font. Our sincere thanks to Sri. Sundar Varadarajan of Chennai for proofreading this text.

श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ श्रीगोदास्तोत्रम् ॥

गोदाया व्रतमस्तु विश्वविदितं लक्ष्मीव्रतं वा भवेत्
कन्याया व्रतमस्तु विप्रसदने नारायणीयव्रतम्।
गोपीभावमुपेत्य ताभिरुदितं कात्यायनीयव्रतं
गोदा साधु चकार वैष्णवपथा शुद्धान्तसिद्धान्ततः ॥ १ ॥

चापाराधनमाचरन्ति मुनयः कर्मण्यतायै स्म तु
प्रातः पूजनमेव तैर्विधिबलात् भीत्याऽथ भक्त्यापि वा।
गोदासूक्तिरसानुभूतिमहितश्रीकेशवाराधनं
भोग्यं नः परमं विधेर्विलसितं कोऽस्माभिरास्ते समः ॥ २ ॥

श्रीकार्यं द्विगुणीकृतं चरमया विष्णवाशयस्थानया
श्रीमत्कार्यमपि प्रसादपरमं विश्वप्रियं कारितम्।
श्रीसूक्तद्विगुणा यया विरचिता गाथा हि विश्वंभराः
श्रीसूक्तं न कृतं श्रियेति परमां गोदां सदोपास्महे ॥ ३ ॥

अर्थार्थी श्रियमर्थयेत भुवने मोक्षार्थिनः केशवं
भक्तार्थी धनिकं प्रजापशुगृहप्रार्थी च यागादिकम्।
युद्धार्थी समरेषु मल्लनिचयं ज्ञानार्थिनः सद्गुरुं
सर्वार्थी सकलां भजामि सततं श्रीविष्णुचित्तात्मजाम् ॥ ४ ॥

विद्या ब्रह्मविदो वदन्ति विबुधा द्वात्रिंशदित्यात्मनां
विद्या मुक्तिफलैव साधु कलिता श्रेयोऽर्थिनां सम्मता।
तन्नामप्रथितासु तासु महती विद्या हि विद्योतते
त्रिंशत्पद्यसमर्थिता बहुगुणा गोदात्मविद्या हि नः ॥ ५ ॥

आस्तां नाम शठारिदिव्यफणितिः दिव्यार्थसन्दर्शनी
कृष्णप्रेमरसालया भगवती तातस्य दिव्या कृतिः।

भक्तानामविगीतभावमहिताः सारार्थगाथाः शुभाः
गोदासूक्तिसमा न चैव भुवने दृष्टा श्रुता वा कृतिः ॥ ६ ॥

वेदात्मा विहगेश्वरो विधिबलात् श्रीविष्णुचित्तोऽभवत्
नाध्येति स्म समस्तवेदमतुलं यो वेद एव स्वयम्।
जातो वेदचयो यतश्च महितः तज्जातवेदः परः
तस्मात् श्रीरिव जायते बहुगुणा गोदा स्म तुभ्यं नमः ॥ ७ ॥

गामश्वं पुरुषान् हिरण्यमिति तान् लब्धुं हि लक्ष्मीं स्थिरां
याचन्ते भुवि भोग्यजातमतुलप्रज्ञाः त्रिवर्गे रताः।
भूदा वापि हिरण्यदा भवतु सा दासीप्रदा वाश्वदा
गोदा त्वं तु कलाप्रदा सकलदा भ्राजस्व मन्मानसे ॥ ८ ॥

निष्कृष्टार्थनिवेदनं विविदिषासंवर्धनं स्पष्टता
सारल्यं श्रुतिसम्मतार्थकथनं निस्संशयावेदनम्।
शिक्षापद्धतिरद्भुता मधुरता प्रीतिप्रहर्षोद्गमः
श्रेयः प्रार्थनमित्यमी दशगुणा गोदोक्तिजीवातवः ॥ ९ ॥

किं शास्त्रं किमु काव्यरत्नमथवा भक्तिप्रधाना स्तुतिः
किं वा नाटकमन्यदेवरचनं पौराणिकी किं कथा।
आश्चर्यामलशेमुषीविलसितं किं वा रहस्यत्रयं
गोदागीतमिदं पठन्ति भुवि ये ते धन्यधन्याः जनाः ॥ १० ॥

पादांभोज समाश्रयेण तुलसी धत्ते स्वरूपस्थितिं
गोविन्दस्तुलसीं नतेन शिरसा धत्ते च रङ्गेस्थितः।
जाता त्वं तुलसीवने स्पृहयती गोविन्दपादांबुजं
गोदे त्वां शिरसा रमासहचरो धत्ते सदा भावुकः ॥ ११ ॥

गोदा रङ्गपतिः बुधास्सहृदयाः क्षाम्यन्तु मे साहसं
गोदासूक्तिरगाधभावभरिता दिव्या बुधानन्दिनी।
एकैकाक्षरगर्भितान् रसगणान् जानाति को वा मनाक्
देवो रङ्गपतिर्नतेन शिरसा संभाव्यते सूरिभिः ॥ १२ ॥

नीरक्षीरपृथगक्रियासु निपुणा हंसास्तथा वैदिकाः
 यत्क्षेत्रे विहरन्ति नूतनपुरं तद्वन्विनो विश्रुतम्।
 तत्र श्रीमति नन्दने सुमहति श्रीपर्णशायिप्रभोः
 गोदा वैदिकभट्टनाथतनया जाता हि तस्यै नमः ॥ १३ ॥

किं लक्ष्मीः किमु मेदिनी किमुत सा नीला जगन्मोहिनी
 किं सीता ! किमुरुक्मिणी भगवतः प्रेष्ठा किमन्या रतिः।
 एवं साधु सुतर्किता बहुगुणैरध्यात्मविद्याथवा
 तामेतां कलयामि भट्टतनयां गोदां सदानन्दनीम् ॥ १४ ॥

भूमिः मूर्द्धनि राजते भगवतश्चान्या हि वक्षस्स्थले
 कण्ठालिङ्गननिर्वृता च महिला नीला च भोगोज्वला।
 श्रीपादद्वयपद्मराग रसिका संवाहने संभृता
 या गोदा समुपास्महे रसघनां तां तारणी मादृशाम् ॥ १५ ॥

तातादप्यधिका गुणैश्च कलया भक्त्यातथा दिव्यया
 प्रेमर्द्धिः वरयां बभूव पुरुषं श्रीरङ्गधामेश्वरम्।
 उद्वाहं प्रवदन्ति शोभनतमं चाप्राकृतं बान्धवाः
 अर्चाया विभवस्य जातु घटतां किं ब्रूहि गोदे स्वयम् ॥ १६ ॥

रीतिलोकविलक्षणा कथमहो जाता त्वदीया परं
 भावं प्राकृत मेव पोषयति नो भूत्या इति ज्ञायते।
 विश्लेषं सहसे नचैव विदितं गाथासु दिव्यासु ते
 तच्चाप्राकृतभावपोषणकरं ! गोदे समाधेहि मे ॥ १७ ॥

भक्तिः प्रेममयी परैव कलिता किं रूपिणी सा भवेत्
 जिज्ञासा महती निरुत्तरतया कालात् बहो संस्थिता।
 भक्तेषु श्रममारचय्य कठिनं चान्ते सुखं केवलं
 पुष्पातीति वयं त्वदीयकृतितो नेहामहे तां पराम् ॥ १८ ॥

जीवाः कर्मकलापरुद्धमतयः क्लिष्टा विभिन्नाध्वगाः
 संसृत्यध्वसु सञ्चरन्ति सततं मुग्धास्तथाज्ञानतः।

तद्बोधाय समीरितानि बहुधा शास्त्राणि विद्वत्तमैः
गोदाध्यापयति प्रभुं निजपतिंचोद्बोधयन्ती परम् ॥ १९ ॥

ज्ञानं सङ्कुचितं पुमर्थनिचये नास्ति प्रवृत्तिस्ततः
वृत्तिर्वैदिकदूरगा भवति चेत् कालोऽनुकूलो न हि।
एतां जीवगतिं विचिन्त्य परिहारं कल्पयन्ती स्वयं
नाथं प्रेरयसीह रक्षणकृते गोदे हि नस्सांप्रतम् ॥ २० ॥

लब्धा त्वां तनयां मुमोद जनकः श्रीविष्णुचित्तो महान्
लब्धा त्वां दयितां मुमोद परमः श्रीरङ्गपृथ्वीपतिः।
लब्धा त्वां स्पृहणीयभक्तिभरितां भक्ता अविन्दन्मुदं
लब्धा त्वां वयमद्भुतां हितकरीं गोदे प्रमोदामहे ॥ २१ ॥

लोको हिंसति कर्मजातमखिलं कालस्तथा दारुणो
दैवं हिंसति दैवतं च नितरां विद्यापि हीना भृशम्।
दुष्टानां उपहिंसनं तु घटतां भक्तोपहिंसा कुतः
तं हिंसारसिकं जगाद परमं गोदापि तस्यै नमः ॥ २२ ॥

गोदाया महिमा न चैव विदिता पित्रा पितृव्यैस्तथा
रङ्गास्थानमुपेयुषा भगवता श्रीरङ्गनाथेन च।
भक्तैर्भावुकतल्लजैर्न हि परं श्रीवेङ्कटेशः कविः
जानातीति वयं सुनिश्चितधियस्तं ताञ्च सेवामहे ॥ २३ ॥

स्वप्नं मत्सरिणं जगाद जनकस्यार्ता सुता जानकी
स्वाभीष्टं प्रथयांबभूव सुभगं श्रीविष्णुचित्तात्मजा।
स्वप्नं सत्यमितीरयन्ति विबुधा स्तत् सत्यमित्यद्भुतं
स्वोद्वाहप्रभवं क्रमञ्च मुदिता गोदाऽभणत् तां नुमः ॥ २४ ॥

गोविन्दं वरयांबभूव सुदृढं श्रीवेङ्कटाद्रीश्वरं
तन्नाम प्रणयाल्लिलेख सततं कुड्येषु हृद्यं स्वयम्।
स्वीयां तां विरहव्यथां जलधरान् संप्रेषयन्ती गिरिं
या गोदा निजगाद तत्स्मरणतो दासा हि धन्या वयम् ॥ २५ ॥

आस्तां सुन्दरबाहुरद्भुततनु स्सौन्दर्य वारान्निधिः
सान्द्रांबोदनिभस्सुवर्णलतिकाश्लिष्टो गिरौ वेङ्कटे।
यं गोदा वृणुते स्म नाथमनिशं भूयस्तरां मायया
रङ्गेशश्चतुरः त्वरापरिगतः त्वामुद्धहन् राजते ॥ २६ ॥

त्वञ्चाप्राकृतमुज्वलं यदुवरं प्राप्तुं व्यवस्य स्थिता
कस्मात् प्राकृतलोकवत् वदसि नो भावं स्वकीयं परम्।
प्राह्लादी परभक्तिरित्यवगतं तस्यां च दृष्टः श्रमः
तस्मादप्यतिबृंहिता रसघना भक्तिस्त्वया दर्श्यत ॥ २७ ॥

विद्यास्थानमिदं चतुर्दशतया सङ्ख्यातमन्यादृशं
धीवैशद्यकृते सुधीभिरुदितं यद्यप्यनर्थोज्झितम्।
साक्षात् ब्रह्मणि चित्तरञ्जकतमं सद्यः प्रमोदावहं
नाभूत् तत् दशकैः समर्थितमहो तत्सङ्ख्ययैवाद्भुतम् ॥ २८ ॥

प्रत्येकं दशके फलश्रवणतो विज्ञातमेवात्मना
भूतिं वाञ्छति पारलौकिकसुखं पुष्पाति भक्त्युज्वलम्।
अत्राप्येत्य सुखं परञ्च विभवं पादारविन्दस्थितिं
गोदाशासनमेतदेव महतां निश्चयसाप्रापकम् ॥ २९ ॥

गाथास्त्रिंशदमन्दवैभवयुताः निःश्रेयसप्रापिकाः
तत्त्वं यद्दशभिः प्रतीतमखिलं नारायणः शब्दितः।
तस्माच्चेत् दशभिः हितञ्च कलितं भक्तिप्रपत्यादिकं
अन्त्ये सङ्कलितः पुमर्थ इति नश्चार्थत्रयं रूपितम् ॥ ३० ॥

गोदा श्रीव्रतनामधेयमहितं दिव्यं प्रबन्धं सदा
सेवन्ते रसिका विमर्शनिरता मह्यन्ति नूनं परे।
श्लाघन्ते मधुमत्तमां च सरणिं विश्वस्य चाप्यायनीं
लब्ध्वा दायधन क्रमेण महिता धन्या वयं सर्वदा ॥ ३१ ॥

सङ्ख्याया विहृतिः विचित्रतमतामभ्येति गाथास्वहो
सङ्ख्यातुं न हि पार्यते गुणगणान् गंभीरतां चाद्भुताम्।

सङ्ख्या साधु समीरिता सुलभतां प्राप्नोति सङ्ख्यावतां
सिद्धान्तस्तरसः स्फुटः प्रकटितः किं सङ्ख्यया रिक्तया ॥ ३२ ॥

कामं देवमुपासते हि बहवः कामोप्यनङ्गोऽभवत्
कामं केचन विद्विषन्ति फलतस्ते कामदासा ध्रुवम्।
कामस्यापि पिता जगत्सु विदितः किं लौकिको वैदिकः
गोदा यं भजति स्म तं बुधवराः श्रीकामदेवं विदुः ॥ ३३ ॥

वैकुण्ठं परमं महागृहमिति प्रोचुश्शठारातयः
तस्माद्भिन्नतया प्रतीतमखिलं लीलार्थदप्रं गृहम्।
जीवा जीवनिकापराश्च किमपि व्यातन्वते मुक्तये
तान् माहिंस विभञ्जनादि विधयेत्यात्थ त्वमेव ध्रुवम् ॥ ३४ ॥

आशाभञ्जनं आशुतोषणकरं किं कल्पतां शोषकं
प्राप्तञ्चाल्पतरं सुखं बत कथं भूतिः प्रवृद्धा तव।
लीलायां रजसा तथैव तमसा युक्ता वयं चिन्त्यतां
स्वल्पाशामपि पूरयेति कथितं गोदा मुदोपास्महे ॥ ३५ ॥

श्लोकैस्सप्तभिराजुहाव तनया भीष्मस्य पुण्यात्मनः
तत् श्रुत्वा त्वरया जगाम हरिणीमाहृत्य तामूढवान्।
त्रिंशत्पद्मर्यां विलिख्य सुभगां मालां निवेद्य स्वयं
श्रीरङ्गेश्वरमाह्वयस्यतितरामर्चासमाधिं कथम् ॥ ३६ ॥

अनुवर्ति

आत्रेय गोत्रसंभूतः श्रीनृसिंहार्यवीक्षितः।
श्रीवासराघवो दासः गोदामास्तौद्धुरिप्रियाम् ॥

प्रजापतौ शुभे वर्षे कर्कटे सोमवासरे।
गोदाचरणराजीवे स्तुतिमेतां समर्पये ॥

॥ इति श्रीगोदास्तोत्रं संपूर्णम् ॥